

Medijsko praćenje Hrvatske reprezentacije na Svjetskom nogometnom prvenstvu u Rusiji 2018.

Krička, Elena

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:086569>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-17**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

**Sveučilište
Sjever**

Završni rad br. 123/NOV/2018

**Medijsko praćenje Hrvatske reprezentacije
na Svjetskom nogometnom prvenstvu u Rusiji 2018.**

Elena Krička, 1142/336

Sveučilište Sjever

Odjel za novinarstvo

Završni rad br. 123/NOV/2018

Medijsko praćenje Hrvatske reprezentacije na Svjetskom nogometnom prvenstvu u Rusiji 2018.

Studentica

Elena Krička, 1142/336

Mentorica

Lidija Dujić, doc. dr. sc.

Koprivnica, rujan 2018. godine

Predgovor

Praćenje Svjetskog nogometnog prvenstva vjerojatno je najveći i najbitniji događaj u 2018. godini. Niti jedan sport ne privlači toliko pozornosti pa i popularnost Svjetskog nogometnog prvenstva stalno raste. Ne kaže se bez razloga da je nogomet najbitnija sporedna stvar na svijetu. Potvrđuje to i ovogodišnje Svjetsko nogometno prvenstvo (od 14. lipnja do 15. srpnja 2018.) održano u Rusiji. Premda Hrvatska reprezentacija nije bila među favoritima za ulazak u finale, napravila je pravu senzaciju nižući pobjedu za pobjedom i probijajući se do samog finala. Hrvatska reprezentacija ujedinila je i građane koji su u velikom broju utakmice pratili zajedno – kao izraz podrške reprezentativcima na čelu s izbornikom Zlatkom Dalićem koji su im vratili osjećaj zajedništva i ponosa, atmosfere uspoređivane s onom 1998. godine kada je Hrvatska bila treća na Svjetskom nogometnom prvenstvu. Mediji su dakako „eksplozirali“, a prilozi o prvenstvu, nogometu, nogometašima, njihovim suprugama i obiteljima, školovanju i mjestima u kojima su rođeni dobar su primjer kako emocije utječu na (ne)poštivanje standarda profesionalnog novinarstva – osobito na portalima.

Ovim putem zahvaljujem svim profesorima i djelatnicima Sveučilišta Sjever koji su protekle tri godine moga školovanja bili strpljivi, usmjeravali nas i prenosili nam svoja znanja. Posebno zahvaljujem mentorici doc. dr. sc. Lidiji Dujić, na velikodušnoj pomoći i motivaciji prilikom pisanja ovoga završnog rada. Na kraju zahvaljujem obitelji i prijateljima koji su mi bili velika potpora u ovom dijelu studija.

Sažetak

Tema ovoga završnog radu jest Svjetsko nogometno prvenstvo u Rusiji 2018. godine, odnosno – medijsko praćenje Hrvatske reprezentacije. Medijski sadržaji analizirani su prema dva kriterija: (1) obilježja *online* medija i (2) (ne)poštivanje standarda profesionalnog novinarstva. Analizirani prilozi objavljeni su u razdoblju od mjesec dana – od početka do kraja Svjetskog nogometnog prvenstva te dočeka reprezentativaca u Hrvatskoj (od 14. lipnja do 20. srpnja 2018.). U završnom radu analizirano je ukupno 200 tekstova objavljenih na dva hrvatska portala: *24sata.hr* i *vecernji.hr*.

Ključne riječi: nogomet, Svjetsko nogometno prvenstvo, *online* mediji, standardi profesionalnog novinarstva

Popis korištenih kratica

FIFA	Federation Internationale de Football Association
HNS	Hrvatski nogometni savez
VL	Večernji list
SP	Svjetsko prvenstvo
OI	Olimpijske igre

1. Sadržaj

1.	Uvod.....	9
2.	Mediji i komunikacija.....	10
2.1.	Mediji	10
2.2.	Komunikacija u medijima	11
2.3.	Društvene mreže.....	11
2.4.	Etika u novinarstvu.....	12
3.	<i>Online</i> novinarstvo.....	14
3.1.	<i>Online</i> mediji u Hrvatskoj.....	14
3.2.	Obilježja <i>online</i> medija	15
4.	Standardi profesionalnog novinarstva.....	16
5.	Sportsko novinarstvo	17
5.1.	Nogomet	18
5.2.	FIFA i HNS	19
5.3.	Povijest Svjetskog nogometnog prvenstva.....	19
5.4.	Hrvatska reprezentacija na Svjetskom nogometnom prvenstvu u Rusiji.....	21
6.	Medijsko praćenje Hrvatske reprezentacije.....	22
6.1.	Analiza medijskog izvještavanja portala <i>24sata.hr</i>	22
6.2.	Analiza medijskog izvještavanja portala <i>vecernji.hr</i>	27
6.3.	Svjetski mediji.....	29
7.	Zaključak.....	34
8.	Literatura.....	35
9.	Popis slika	38

1. Uvod

Najbitnija sporedna stvar na svijetu – nogomet! Svjetsko nogometno prvenstvo (u daljnjem tekstu SP) u Rusiji 2018. godine za Hrvatsku je reprezentaciju bilo prepuno dobrih i pozitivnih vijesti, upravo jedna velika senzacija. Iako srebrni, za državljane Hrvatske ali i šire, oni su bili zlatni. Tako su gotovo svi mediji pratili uspjeh naših nogometaša – potvrđujući koliko su jaki i važni ne samo za promociju sporta nego i cijele zemlje. Da je na dobre vijesti teško ostati ravnodušan, pokazuje doček reprezentativaca u kojemu je sudjelovalo više od 500 000 ljudi. Osjećaj da su nogometaši Hrvatsku učinili boljom zemljom i vratili građanima ponos kakav dugo nisu osjetili, „prelio“ se i u medije. Naslovnice hrvatskih dnevnih novina danima su bile ispunjenje nogometašima, riječima podrške i neizmjerne zahvale za sve što su učinili na SP-u. Čak i nakon poraza u finalu, Hrvatska je ostala uz Vatrene i dala im najveću moguću podršku. Svjetski mediji su tada pisali da nikada nisu doživjeli da jedna država tako slavi poraz.

Središnji dio ovoga završnog rada posvećen je medijskom praćenju Hrvatske reprezentacije na SP-u 2018. godine u Rusiji. Cilj je bio analizirati medijske sadržaje objavljene za vrijeme SP-a i utvrditi kako su tekstovi napisani, koliko je dnevno tekstova objavljeno, jesu li autorski ili redakcijski, kako su opremljeni (fotogalerijama, audio i videozapisima, poveznicama), poštuju li standarde profesionalnog novinarstva te kako koriste prednosti (obilježja) *online* medija. Svrha rada bila je pokazati kako ovako velika euforija i slavlje utječu na medijske objave i kvalitetu novinarskog rada, odnosno – dokazati hipotezu da su (i) novinari poneseni općom atmosferom slavlja skloni „zaboraviti“ na profesionalno izvještavanje.

Završni rad sastoji se od dva dijela. U prvom se dijelu izlaže o važnosti komuniciranja i ulozi *online* medija te utjecaju društvenih mreža na profesionalno izvještavanje i etiku u novinarstvu. Drugi dio rada je istaživački – na temelju analize 200 priloga na dva hrvatska portala (*24sata.hr* i *vecernji.hr*) istražuje se koliko medijske objave (ne)poštuju standarde profesionalnog novinarstva i koriste se prednostima (obilježjima) *online* medija, a svi prilozi objavljeni su u razdoblju od 14. lipnja do 20. srpnja 2018. godine.

2. Mediji i komunikacija

Mediji su sveprisutni u društvu, a medijski sadržaji nezaobilazni za svakoga građanina bilo koje zemlje. Svatko od nas koristi neki medij – radio, televiziju, knjige, novine, internet... Posebno su *online* mediji snažno promijenili pogled na informacije unazad dvadesetak godina od kada nam je postalo uobičajeno da je svaka informacija dostupna odmah. To što novinari na portalima mogu objaviti nove vijesti bez čekanja na objavu novoga broja dnevnih novina, znači i da je ažuriranje podataka puno brže, odnosno da se i eventualne pogreške mogu odmah ispraviti. Uz sve prednosti ovakvo novinarstvo ima i neke nedostatke – to su prije svega brzina i neprovjeravanje informacija u želji da se najbrže objavi vijest, čak i ako je možda netočna ili samo djelomično točna.

2.1. Mediji

Mediji su svuda oko nas i čine društvo 21. stoljeća. Danas se svi koristimo medijima i oni su jednostavno nezamjenjivi jer nam svakodnevno služe za nove informacije, prijenos audio i videosadržaja. Mediji su poveznica sa svijetom oko nas, služe nam za informiranje, zabavu i obrazovanje. Zahvaljujući internetu možemo u bilo kojem trenutku saznati sve što nas zanima o bilo čemu jer sve što je objavljeno na internetu ostaje dostupno zauvijek. Živimo u svijetu u kojemu mediji više ne prenose samo događaje, nego ih i proizvode. Uz (pre)brzo širenje informacija i sve manje provjeravanja njihove točnosti, to je jedan od razloga zašto danas imamo toliko lažnih vijesti i neprovjerenih informacija plasiranih samo radi većeg broja posjeta i klikova na portalima. Naklada tiskanih novina i časopisa u stalnom je padu upravo zbog *online* medija koju su praktičniji, pregledniji i dostupniji.

Prema Zrinjki Peruško masovne medije možemo definirati kao institucije koje zadovoljavaju potrebu društva za javnom komunikacijom u kojoj mogu sudjelovati svi pripadnici društva. Masovni mediji su istovremeno komunikacijski oblici/proizvodi, institucije i kulturne informacije (Peruško 2011: 15). Medije ne možemo mijenjati, ispravljati, možemo samo birati koji su nama draži, a ima ih toliko da svatko može odabrati onaj koji mu odgovara zbog političkih, vjerskih ili bilo kojih drugih uvjerenja. Stjepan Malović u knjizi *Osnove novinarstva* piše: „Globalizirani svijet 21. stoljeća živi u ritmu koji mu nameću masovni mediji. Mediji nas informiraju, zabavljaju, podučavaju, nameću mišljenje, a mnogima od nas često su jedini prijatelji. O, da, često nas varaju, manipuliraju ili dezinformiraju, pa je njihova vrijednost mala, ali im se bez ostatka uvijek vjerno vraćamo.“ (Malović 2005: 11)

2.2. Komunikacija u medijima

Nijedno društvo ne može funkcionirati bez komunikacije, odnosno medija kojima se ona odvija. Komunikolog John Fiske tvrdi da je „komuniciranje jedna od onih ljudskih djelatnosti koju svatko prepoznaje, ali rijetki je mogu zadovoljavajuće definirati“ (Navedeno prema: Malović 2014: 49). Komunikacija je jedan od temeljnih socijalnih procesa – bez komunikacije se ne bismo mogli sporazumijevati s drugima pa tako ne bismo mogli ni živjeti. Na jedan način komuniciramo službeno (na poslu, u školi), a na drugi način privatno (s prijateljima, obitelji). Stjepan Malović u knjizi *Masovno komuniciranje* piše: „Bez komunikacije ne bi ljudske skupine i društva mogli postojati. Prednosti masovnog komuniciranja kakvo poznajemo u prvom desetljeću 21. stoljeća nebrojene su, a najbolje ih mogu opisati pripadnici generacije koja je počela s naličjem, a sada se služi iPadom. Nitko, baš nitko i nigdje ne može izbjeći porukama koje svojim brojnim kanalima stižu do primatelja.“ (Malović 2014: 51) Starije generacije nisu poznavale komunikaciju kakva je danas – takvo širenje vijesti da svaka informacija dođe do primatelja odmah. Nekada su se pisala pisma koja su putovala danima, tjednima pa i mjesecima, a danas poruka do primatelja stigne odmah bilo kojim pametnim uređajem. Takve promjene u komunikaciji malo je tko očekivao. Masovni mediji šalju poruke koje publika konzumira (čita, gleda ili sluša) s mogućnošću povratne informacije – umjesto jednostrane komunikacije nudi se interakcija. No, ona sve češće pokazuje i svoju negativnu stranu time što slobodu govora zamjenjuje govorom mržnje (vrijeđanjem, psovka, neprimjerenim izražavanjem) jer baš svatko (anoniman) može iznijeti svoje mišljenje. Kako smo svi pod utjecajem medija, treba spomenuti i važnost medijske pismenosti – razumjeti medijske sadržaje koje konzumiramo i znati prepoznati lažne vijesti i medijske manipulacije.

2.3. Društvene mreže

Društvene mreže danas su jako važne za portale jer svaki portal ima profil na nekoj ili čak svim popularnim društvenim mrežama kako bi imao što više pregleda i klikova. Društvene mreže mogu biti i dobre i loše za širenje informacija, ovisi o tome koliko je medij ozbiljan i kakve informacije pruža publici. Nekim medijima važnije je skupiti puno klikova i lajkova, a manje im je važno da informacija koju nude bude točna, nepristrana, objektivna, istinita. Kako svi žele prvi objaviti vijest i prikupiti što više pregleda, dolazi do brojnih pogrešaka – od onih u pisanju pa do netočnih i neprovjerenih informacija. Dodatan su problem lažne vijesti koje se jako brzo šire putem društvenih mreža, opet s istom svrhom – što više pregleda, klikova, lajkova. Također, društvene mreže služe i kao izvor vijesti, npr. ako neka poznata ličnost nešto objavi, većina portala to prenosi kao glavnu vijest. I za vrijeme SP-a u Rusiji mnoštvo je članaka bilo

napisano prema fotografijama ili videomaterijalima koje su naši nogometaši ili njihove supruge objavljivali na svojim društvenim mrežama.

Društvene mreže su u kratkom roku postale svjetski trend i značajno promijenile način komunikacije. Na društvenim mrežama nalazimo i veliki broj tvrtki koje nude svoje usluge i proizvode. Sve šira upotreba društvenih mreža rezultirala je time da su ih novinari počeli koristiti kao alat za otkrivanje i praćenje važnih događaja ili osoba (<https://hrcak.srce.hr/118047>). No, kako je jedan od osnovnih standarda profesionalnog izvještavanja provjera informacija, tako informacije s društvenih mreža ne treba uzimati kao vjerodostojan izvor bez daljnje provjere. Društvene mreže pokazale su se korisnim za objavljivanje izvanrednih vijesti koje se jako brzo šire među korisnicima. Možemo zaključiti da su postale neizostavan alat prilikom pretraživanja informacija, u komunikaciji ključnih aktera s korisnicima koje novinari prate te potom koriste kao izvor za vijesti (<https://hrcak.srce.hr/118047>).

2.4. Etika u novinarstvu

Etika odražava shvaćanje društva o tome što je i što nije ispravno u nekom činu kao i razlike između dobra i zla. Etika se često opisuje kao skup principa ili kao kodeks moralnog ponašanja (Day 2004: 20). U novinarskom poslu je bitno da novinar poznaje medij u kojem djeluje, poštuje standarde profesionalnog izvještavanja i donosi etički ispravne odluke. Novinari se moraju pitati koja je njihova uloga, koju vrstu politike i profesionalnih uputa trebaju uzeti u obzir, na koga će utjecati njihove odluke, koje su moguće posljedice njihovih djelovanja, je li njime ispunjeno pravo na privatnost, kao i pravo društva na informaciju... Novinari se u svom radu susreću s mnogim pitanjima koja uvelike mogu utjecati na nečiji život i zato u nekim situacijama moraju odlučiti što je ispravno učiniti. Moraju uvijek stajati iza svog rada i moraju moći sebi i drugima objasniti i opravdati svoje postupke i odluke. Jasno je da pritom nastoje biti što bolji i popularniji kako bi se njihov rad cijenio i poštovao. Novinari u svom radu moraju istodobno zadovoljiti očekivanja publike ali i poslodavca – imaju obaveze prema profesiji, moraju poštivati pravo na privatnost, želju izvora da bude anonimna iako bi bilo odlično za članak da se napiše njegovo ime (Tjurou 2009: 206).

Tri su temeljna pitanja kada je riječ o novinarskoj etici: istina, neovisnost i razumijevanje posljedica novinarskih i medijskih postupaka. Istina, koju uvijek treba preispitivati, najbitniji je dio novinarske etike. Neovisnost podrazumijeva zaista neovisnost – kako o vanjskim političkim i društvenim silnicama tako i o unutaršnjim uredničkim ili vlasničkim pritiscima. Razumijevanje i brigu o posljedicama novinarskih postupaka treba uzeti kao treći među najvažnijim pojmovima oko kojih se mora kretati svaka rasprava o novinarskoj etici (<https://hrcak.srce.hr/26303>).

Novinari moraju dobro preispitati svaku svoju odluku kako bi postupili po svim standardima novinarske struke, ali i kako ne bi razočarali sebe, poslodavca ili publiku.

3. *Online* novinarstvo

Online novinarstvo je posebna vrsta novinarstva jer se odvija putem interneta. Kako je internet sveprisutan u našim životima, tako i *online* mediji sve više istiskuju starije, tiskane medije. Brojne su prednosti *online* novinarstva (brzina, audio i videomaterijali, interakcija s korisnicima putem komentara), no postoje i mane poput primjerice nemogućnosti brisanja informacija. Zakon o elektroničkim medijima ovako ih definira: „1. Elektronički mediji su audiovizualni programi, radijski programi i elektroničke publikacije; 2. Elektroničke publikacije: urednički oblikovane internetske stranice i/ili portali koji sadrže elektroničke inačice tiska i/ili informacije iz medija na način da su dostupni širokoj javnosti bez obzira na njihov opseg.“ (<https://www.zakon.hr/z/196/Zakon-o-elektroni%C4%8Dkim-medijima>)

Prema Mati Brautoviću *online* medije definiramo kao web stranice kojima je svrha informiranje korisnika, i to neovisno o tome radi li se o informativno-političkom, zabavnom ili nekom drugom sadržaju te neovisno o tome radi li se o digitalnom izdanju klasičnih medija ili o novom mediju (Brautović 2011: 13).

3.1. *Online* mediji u Hrvatskoj

Prvi *online* medij bio je *Paolo Alto Weekly* iz Kalifornije koji je 1994. godine počeo objavljivati dva puta tjedno. U Hrvatskoj se internet pojavljuje 1991. godine kada je Ministarstvo znanosti i tehnologije pokrenulo CARnet. Smatra se da je prvu web stranicu pokrenula Hrvatska radiotelevizija (Brautović 2011: 23).

Danas u Hrvatskoj djeluje više od 250 *online* medija. Ukratko o najbitnijim *online* medijima u Hrvatskoj: *Jutarnji list* koji je pokrenut među posljednjima, jedan je od najboljih glede prilagodbe prezentacije sadržaja za *online* okruženje. Jako je dobro dizajnirana stranica, dominiraju fotografije, a imaju i dobro složene rubrike, najčitanije vijesti i najkomentiraniji sadržaj (Brautović 2011: 28). *Večernji list* je odmah po pokretanju imao jako veliku popularnost i posjećenost. Smatra se jednim od najdominantnijih medija u hrvatskom *online* prostoru. *Vecernji.hr* i *jutarnji.hr* imaju jako dobro napravljene web stranice s dobro organiziranim rubrikama. Sve je pregledno i može se lako pronaći ono što nas zanima. *Vecernji.hr* ima blogosferu na kojoj piše četrdesetak javnih osoba. *24 sata.hr* je jedan od najposjećenijih portala u Hrvatskoj, kao što su i njihove dnevne novine jedne od čitanijih. Portal također ima pregled rubrika, puno slika s velikim naslovima. *Online* mediji pokrivaju različita područja, kao što su

političko-informativne vijesti, *lifestyle*, sport, horoskop, zabava, gospodarstvo, kultura (Brautović 2011: 32).

3.2. Obilježja *online* medija

Prema Brautoviću obilježja *online* medija su neposrednost, interaktivnost, multimedijalnost, nelinearnost, povezivanje poveznicama i arhiviranost (Brautović 2011: 43).

Neposrednost omogućuje da se događaj ili predmet što više približi korisniku. Cilj je da korisnik ima dojam da je u središtu događaja. Najveći stupanj se ostvaruje u virtualnoj stvarnosti i na internetu jer nam internet omogućuje objavljivanje informacija trenutačno. Kod *online* medija nema fizičkog oblika, kao što je tisak, pa je sve brže i jednostavnije. Bitno je napomenuti da se u *online* medijima sve „stare“ informacije nadopunjuju novima jer je internet neograničen. Pogreške se također mogu ispraviti odmah, ne mora se čekati novo izdanje dnevnih novina (Brautović 2011: 44). Interaktivnost je temeljno obilježje interneta i često se ističe kao razlog njegove popularnosti. Dva osnovna tipa interaktivnosti su korisničko-korisnička interaktivnost koja podrazumijeva interaktivnost između dviju ili više osoba koje se računalom koriste samo kao alatom za međusobno komuniciranje. Drugi tip je korisničko-računalna interaktivnost koja podrazumijeva interakciju s računalom samim (Brautović 2011: 45). I multimedijalnost podrazumijeva interaktivnost. Smatra se da je prvi put korištena na filmu, a ne pojavom novih medija. Dokazano je da ljudi lakše pamte informacije u tekstualnom obliku, ali kada su tekstu dodane fotografije, video i audiozapisi pamćenje je još bolje. Video bez popratnog teksta ne može se smatrati multimedijom (Brautović 2011: 46). Nelinearnost označuje pohranu i prikaz informacija u posebnom rasporedu ili slijedu što korisnicima omogućuje preuzimanje onog sadržaja koji žele, bez ostalog sadržaja koji im nije potreban. Radio npr. ima linearan prikaz jer se točno zna da idu vijesti, vremenska prognoza, stanje u prometu pa tek onda glazba (Brautović 2011: 46). Poveznice su jako bitne i temelj su koncepta hipermedija. Omogućuju nam da prilikom pregleda jedne teme imamo nove linkove o istoj ili sličnim temama kako bi se mogli više informirati o temi koja nas zanima ili temama koje su povezane. Korisnik može kliknuti na poveznicu u sklopu web stranice i virtualno se pomaknuti na neko novo mjesto. Arhiviranost je najveća prednost *online* medija. Sve što je ikada stavljeno na internet moguće je pronaći.

4. Standardi profesionalnog novinarstva

Standardi profesionalnog novinarstva razvijali su se kako su se razvijali i mediji. Temeljni profesionalni standardi prema knjizi *Osnove novinarstva* Stjepana Malovića jesu: istinitost, poštenje, točnost, uravnoteženost i nepristranost (Malović 2005: 18).

Istinitost kao temelj novinarstva zauzela je prvo mjesto jer – vijest je istina ili nije vijest (Malović 2005: 19). Sve vijesti bi se trebale temeljiti na istini i istinitom, točnom izvještavanju jer u suprotnom nema smisla pisati vijest koja je neistina i koja nije potkrijepljena provjerenim činjenicama. Uloga novinara, odnosno izvjestitelja je vrlo jednostavna: obavijestiti javnost o onome što se dogodilo (Malović 2011: 19). Danas se novinari nalaze u teškom položaju zbog lažnih i senzacionalističkih vijesti i pritiska da prvi napišu i objave vijest pritom ne razmišljajući je li informacija koju su dobili točna ili netočna. Zbog važnosti brzine objave informacija dolazi do neprovjeravanja činjenica, a tako i pisanja neistinitih vijesti. Mediji moraju javnosti prenijeti točne i provjerene informacije, u protivnom novinarstvo prestaje biti izvor točnih informacija. Najlakše je napisati neistinu i zato je danas novinarstvo prepuno primjera koji ne zadovoljavaju standarde profesionalnog novinarstva. Također, prilikom pisanja neistine moguće su tužbe koje naravno svaki medij nastoji izbjeći. Ne kaže se bez razloga da je istina najbolja obrana protiv tužbi. Poštenje kao drugi standard profesionalnog izvještavanja podrazumijeva da novinar mora sagledati sva stajališta i jednako ih obraditi, ne smije jednu stranu naglasiti, a drugu zanemariti. Poštenje je vjerodostojnost novinarova izvještavanja (Malović 2005: 25). Svaki čitatelj vjeruje novinaru, no kad otkrije nepoštenje, tu povjerenje prestaje i taj novinar gubi čitatelje, a time i zaradu. Poštenje kao temeljno novinarsko načelo ističe i BBC: „Programi se temelje na poštenju, otvorenosti i čistim odnosima.“ (Navedeno prema: Malović 2005: 27) Poštenje je zamijenio pojam objektivnost jer je vrlo važno svoj dojam i svoje stajalište ostaviti po strani i ne iznositi ga ni na koji način. Isto tako, ako se novinar nađe u situaciji da poznaje jednu stranu, mora biti dovoljno pošten da iznese obje strane bez vlastitog stava, neovisno o tome što jednu stranu poznaje ili mu je draža ili je u pitanju nešto treće. Točnost je najvažnije obilježje svake vijesti. Iznimno je važno da vijest bude točna, da sve činjenice budu provjerene, da imena, prezimena, datumi, titule i godine budu točno napisani. Neznanje je čest uzrok netočnosti koje se objavljuju (Malović 2005: 34). Svakome se naravno može dogoditi greška prilikom pisanja vijesti, no vrlo je važno na vrijeme to uočiti i popraviti čim prije jer se netočnim podacima može nekome nanijeti zlo. Pogreške se mogu smanjiti, a neznanje izbjeći ako se dobro i stalno provjeravaju informacije (Malović 2005: 34). Uravnoteženost kao četvrti standard profesionalnog novinarstva možemo definirati kao nedvosmislen zahtjev za prikazivanjem svih strana u sukobu ili događaju

o kojem novinari izvještavaju. Iako se informacije ponekad dobivaju od pouzdanih izvora (policija, hitna pomoć, odvjetništvo), moraju se svejedno provjeriti. S druge strane, uravnoteženost medija mora biti vidljiva i u plasiranju dobrih i loših vijesti jer publika ne smije biti uskraćena niti za jedne. Premda se najviše piše o lošim stvarima (od crne kronike do politike), postoje dobre i pozitivne vijesti koje ne bi trebale biti prisutne u manjem omjeru od loših vijesti. Zadnji, ali ne najmanje važan standard profesionalnog izvještavanja jest nepristranost. Novinar mora prikazati događaj baš onako kako se dogodio bez uljepšavanja, mijenjanja, dodavanja. Mora biti nepristran i ne miješati se ni u jednu stranu, mora biti objektivan i svoje mišljenje i svoj stav zadržati za sebe. Kršenje nepristranosti najčešće se događa u izvještavanju o političkim kampanjama i katastrofama s velikim brojem ljudskih žrtava.

5. Sportsko novinarstvo

Sportsko novinarstvo je važna vrsta novinarstva. Nijedno područje nema toliko specijaliziranih izdanja, od dnevnih novina, radijskih i televizijskih postaja, do posebnih kanala, emisija, revija, časopisa (Malović 2005: 30). Sportskim novinarima najvažnije je izvještavanje o sportskim natjecanjima, odnosno – komentiranje.

5.1. Nogomet

Maradona, Messi, Pele, Ronaldo, C. Ronaldo, Luka Modrić... imena su koja zna baš svatko. Oni su najbolji nogometaši svih vremena i idoli mnogih mladih nogometaša. Nogomet je sport koji prate svi – iako je više „muški“ sport, vole ga i žene. Nogomet je najpopularniji sport na svijetu jer ima najviše navijača, najviše klubova i zarađuje najviše novca.

Ne može se sa sigurnošću utvrditi gdje i kada je točno nastao nogomet jer su igre loptom postojale koliko i natjecanja između timova. Prvi oblici nogometa vežu se za Kinu u vrijeme dinastije Han u 2. i 3. st. pr. Kr. Tada je to bila vježba za vojnike u kojoj je cilj bilo pogoditi kožnatom loptom malu mrežu između bambusovih stabala. Među prvim igrama loptom spominje se igra *Kemari* u Japanu i *harpastum* u Starom Rimu dok su Grci imali igru *episkyros* (<http://ekako.info/zanimljivosti/kako-je-nastao-nogomet/>). Sačuvani su i dokazi za igru *Tsu* (što znači *udarati*) *Chu* (što znači *punjena lopta od životinjske kože*) koju su igrali Kinezi. U srednjem vijeku cilj je bio dovesti loptu do određene točke te je pritom bilo dopušteno guranje, udaranje pa je igra postala prenasilna što je dovelo do zabrane igranja nogometa koju je uveo kralj Edvard III. 1395. godine. Iz sličnih razloga škotski kralj James I. 1412. godine donio je odluku da nitko više neće igrati nogomet (eng. *Na man play at the Fute-ball*) (<https://www.sportilus.com/sportopedia/kako-je-nastao-nogomet/>). Nogomet najbližnji današnjem nastao je 1863. godine u Engleskoj, a razvijao se u školama, na fakultetima i sveučilištima. Svaka je škola imala svoj tim i svoja pravila što je na natjecanjima znalo dovesti do sukoba. Pravila slična današnjim donijela je tada osnovana prva svjetska organizacija FA (*Football Association*), a bila su vrlo slična onima u ragbiju. Broj igrača u ekipi bio je od 15 do 20 te kao i danas nije se smjelo igrati rukom. Pravilo od 11 igrača doneseno je 1870. godine, golman je uvršten 1880. i on je kao i danas jedini igrač koji smije igrati rukom. Prvo organizirano natjecanje bio je engleski *Fa kup* 1971. godine na kojem je pobijedila londonska momčad Wanderers s 1:0 protiv vojne momčadi Royal Engineers. Prva međunarodna utakmica između Engleske i Škotske također je odigrana u Engleskoj s rezultatom 1:1, a prvo veliko

međunarodno natjecanje održano je na Olimpijskim igrama 1908. godine na kojima je sudjelovalo pet momčadi, a zlato je osvojila Velika Britanija. Do 1920. godine nastupale su samo europske zemlje, a od 1920. i izvan europska momčad iz Egipta (<http://www.eduvizija.hr/portal/sadrzaj/povijest-nogometa>).

5.2. FIFA i HNS

Međunarodna nogometna federacija FIFA osnovana je 21. svibnja 1904. godine u Parizu kao najviša svjetska nogometna organizacija. FIFA je na samom početku imala sedam članica: Francuska, Nizozemska, Belgija, Danska, Portugal, Švicarska i Švedska. Prvi predsjednik FIFE bio je Robert Guerin koji je po zanimanju bio novinar i imao samo 28 godina. Središte FIFE nalazi se u Zurichu u Švicarskoj, a sadašnji predsjednik je Gianni Infantino. FIFA je 1930. godine organizirala prvo Svjetsko prvenstvo u nogometu koje je kasnije postalo najgledaniji sportski događaj u svijetu (<http://povijest.hr/nadanasnjidan/osnovana-medunarodna-nogometna-federacija-fifa-1904/>).

Hrvatski nogometni savez (HNS) osnovan je 13. lipnja 1912. godine, a član je FIFE od 1941. godine. Članstvo je potvrđeno 3. srpnja 1992. godine kada je Hrvatska postala samostalna država. Povijest nogometa u Hrvatskoj ponovno je vezana uz Englesku jer su 1873. godine Englezi koji su došli radi izgradnje tvornice prvi igrali nogomet u Rijeci, a 1880. godine i hrvatski mladići počinju igrati nogomet u Županji. Lopta kojom su tada igrali sačuvana je i danas. Godine 1896. godine objavljeno je prvo izdanje *Pravila igre* na hrvatskom jeziku (<http://hns-cff.hr/hns/o-nama/povijest/>).

5.3. Povijest Svjetskog nogometnog prvenstva

FIFA-ino natjecanje u nogometu (Svjetsko nogometno prvenstvo, u daljnjem tekstu SP) međunarodno je nogometno natjecanje u kojem se natječu nacionalne muške skupine. FIFA kao najviša nogometna organizacija nadzire svako prvenstvo kako bi sve bilo regularno. Sama ideja prvenstva seže u 1920. godinu kada se grupa francuskih nogometnih stručnjaka, pod vodstvom nekadašnjeg predsjednika Julesa Rimeta, dosjetila dovesti sve najjače momčadi svijeta na jedno mjesto da vide tko je najbolji. Prvo natjecanje održano je 1930. godine u Urugvaju. Domaćin je odabran zbog dvije uzastopne pobjede na Olimpijskim igrama, a slavili su i stogodišnjicu neovisnosti (<http://sportklub.hr/Nogomet/Reprezentacije/FIFA-World-Cup/a63024-SP-Rusija-Pregled-povijesti-svjetskih-prvenstava.html>). U finalu je pobijedio Urugvaj protiv Argentine

rezultatom 4:2. Sudjelovalo je 13 reprezentacija, sedam iz Južne Amerike, četiri iz Europe i dvije iz Srednje i Sjeverne Amerike.

Drugo SP održano je u Italiji 1934. godine. Pobjedila je Italija, a sudjelovalo je 16 zemalja. Prvenstvo je igrano u osam gradova. Urugvaj je odbio sudjelovati jer se SP održavao u Europi u znak protesta protiv europskih država koje su četiri godine prije odbile doći u Urugvaj (Latinović 2014: 13). Treće SP održano je u Francuskoj 1938. godine kada je pobjedila Italija, a sudjelovalo je 15 država (<http://sportklub.hr/Nogomet/Reprezentacije/FIFA-World-Cup/a63024-SP-Rusija-Pregled-povijesti-svjetskih-prvenstava.html>). Do Drugog svjetskog rata održana su tri prvenstva, nakon čega je bila stanka od 12 godina. Tako je Italija držala titulu punih 12 godina. Prvo prvenstvo nakon rata bilo je 1950. godine u Brazilu gdje je ponovno pobjedio Urugvaj, a sudjelovalo je 13 zemalja. Tijekom 50-ih i 60-ih godina 20. st. SP preraslo je u najrespektabilniji sportski događaj na svijetu, što je ostao sve do danas (<https://www.vecernji.hr/sport/povijest-svjetskih-prvenstava-818637>). Peto SP održano je u Švicarskoj 1954. godine, pobjedila je Njemačka, a sudjelovalo je 16 zemalja. Šesto SP održano je u Švedskoj 1958. godine gdje je pobjedu odnio Brazil. Sudjelovalo je opet 16 zemalja. U Švedskoj je svijet upoznao Pelea, tada 17-godišnjaka. Sedmo SP održano je u Čileu 1962. godine gdje ponovno pobjedu odnosi Brazil. Osmo SP održano je u Engleskoj 1966. godine s pobjedom domaćina, a ponovno je sudjelovalo 16 zemalja. Deveto SP održano je u Meksiku 1970. godine gdje je pobjedio Brazil. Deseto prvenstvo održano je u Saveznoj Republici Njemačkoj (Zapadnoj Njemačkoj) gdje je pobjedila SZ Njemačka. Jedanaesto prvenstvo održano je u Argentini 1978. godine gdje je pobjedila Argentina protiv Nizozemske 3:1. Dvanaesto prvenstvo održano je u Španjolskoj 1982. godine gdje nije pobjedio domaćin već Italija, a prvi put su sudjelovale 24 države. Trinaesto SP održano je u Meksiku 1986. godine gdje pobjedu odnosi Argentina predvođena Diegom Maradonom. SP je trebalo biti u Kolumbiji, no zbog velike gospodarske krize domaćin je bio Meksiko iako je mjesec dana prije Meksiko pogodio potres koji je nanio veliku materijalnu štetu i u kojem je bilo mnogo ljudskih žrtava. Četrnaesto prvenstvo je održano u Italiji 1990. godine gdje je pobjedila opet SR Njemačka. Petnaesto SP bilo je u SAD-u 1994. godine s pobjedom Brazila koji su četvrti put u povijesti postali prvaci. Šesnaesto prvenstvo bilo je u Francuskoj 1998. godine gdje je pobjedila Francuska protiv Brazila 3:0. Broj sudionika je povećan na 32. Za Hrvatsku SP u Francuskoj ima poseban povijesni značaj jer je hrvatska reprezentacija bila treća. U finalu je igrala protiv Francuske od koje je izgubila 1:2. Slična sudbina ponovila se 2018. godine kada je Hrvatska u finalu ponovno izgubila od Francuske. Sedamnaesto SP održano je prvi put u Aziji, u Japanu i Južnoj Koreji 2002. godine gdje je pobjedio ponovno Brazil. Osamnaesto prvenstvo održano je u Njemačkoj 2006. godine gdje je pobjedila Italija protiv Francuske 5:3. Ovo je prvi put da se pobjednik prošlog SP-a nije direktno kvalificirao, već je kao i sve ostale zemlje morao

igrati u kvalifikacijama. Devetnaesto SP održano je u Južnoj Africi 2010. godine gdje su slavili Španjolci pobjedom protiv Nizozemske. Dvadeseto SP održano je u Brazilu, a slavila je Njemačka protiv Argentine 1:0. I posljednje, za Hrvatsku najvažnije SP, održano je u Rusiji 2018. godine, a Hrvatska je neočekivano došla do finala, prevođena izbornikom Zlatkom Dalićem, i tako osvojila drugo mjesto.

5.4. Hrvatska reprezentacija na Svjetskom nogometnom prvenstvu u Rusiji

Hrvatska nogometna reprezentacija s izbornikom Zlatkom Dalićem osvojila je srebro na Svjetskom nogometnom prvenstvu 2018. godine. Na početku prvenstva samo istinski zaljubljenici u sport pratili su sve utakmice, predviđali rezultate, pobjednike i moguće finaliste. Najčešće su odgovori bili: Njemačka, Engleska, Francuska, Argentina, ali svakako ne Hrvatska. Hrvatska se od 1998. godine i osvojenog trećeg mjesta nije posebno istaknula na velikim natjecanjima. No, to se u Rusiji promijenilo. Pobjeda za pobjedom donosila je šok, sreću, zajedništvo, tisuće ljudi na trgovima, osjećaj neopisive radosti i ponosa. Možda bismo zaista mogli reći da je tih dana internet „gorio“ zbog hrvatskih reprezentativaca. Hrvatska je pobijedila Nigeriju 2:0, Argentinu 3:0, Island 2:1, Dansku 1:1/3:2, Rusiju 2:2/4:3, Englesku 2:1, a izgubila od Francuske 2:4.

6. Medijsko praćenje Hrvatske reprezentacije

U istraživačkom dijelu završnog rada analizira se način na koji su hrvatski *online* mediji i neki strani mediji izvještavali o SP-u u Rusiji. Vrijeme praćenja medija jest trajanje SP-a u Rusiji i doček reprezentacije u Zagrebu (od 14. lipnja do 20. srpnja 2018.). Istraživanje je provedeno usporednom analizom hrvatskih portala *24sata.hr* i *vecernji.hr*. Cilj istraživanja bio je utvrditi koliko se zapravo *online* novinarstvo pridržava standarda profesionalnog novinarstva i koristi obilježjima (prednostima) *online* medija kada je u pitanju sportsko događanje na kojemu „naša“ reprezentacija ostvaruje neviđen sportski uspjeh. Mogu li novinari u tim trenucima biti nepristrani, objektivni, poštenu i naposljetku točni? Koliko se koriste multimedijalni sadržaji za bolje prikazivanje događaja? Jesu li novinari odradili svoj posao zaista profesionalno ili ih je ponijela euforija kao i publiku? Može li uopće novinar zanemariti svoje osjećaje u tako bitnom trenutku za njegovu zemlju i može li izvještavati bez iznošenja vlastitih osjećaja, dojmova, kritika? Istraživat će se način pisanja članaka, dužina, opremljenost multimedijalnim sadržajima, prosječan broj dnevno objavljivanih članaka na temu SP-a u Rusiji te koliko su pritom bili (ne)poštivani standardi profesionalnog novinarstva. Ukupno je analizirano 200 članaka na oba portala – od više tisuća članaka koliko ih je objavljeno u razdoblju praćenja ove teme.

6.1. Analiza medijskog izvještavanja portala *24sata.hr*

Portal *24sata.hr* postoji od 2006. godine i odmah je postao jedan od najposjećenijih hrvatskih portala. Proglašen je jednim od pet najuspješnijih novinskih portala u 2006., 2007., 2008. godini od strane World Association of Newspapers. Na portalu se nalaze još i poveznice na četiri potportala (Zdrava krava, Pametna kuna, BudiIN, Gastro). Glavni urednik je Goran Gavranović.

Kao najposjećeniji hrvatski portal *24sata.hr* pridavao je, kao i ostali portali, jako veliku važnost SP-u u Rusiji. U rubrici *Sport* otvorili su posebnu rubriku za praćenje SP. Kada se u tražilicu upiše „SP u Rusiji 2018“, dobiva se 549 rezultata. Od ukupno 100 analiziranih tekstova za potrebe ovoga završnog rada, njih 98 zadovoljava multimedijalnost kao obilježje *online* medija. U gotovo svim analiziranim tekstovima postoje fotografije ili fotogalerije i videozapisi koji prate tekst – tek 21 članak donosi simbolične fotografije (ilustracije). Korisnici *online* medija preferiraju tekstove opremljene fotogalerijama i/ili videozapisima jer mogu prenijeti autentičnu atmosferu. Neposrednost je svakako zadovoljena time što su informacije objavljivane svakodnevno – nekoliko tjedana prije početka SP-a i nekoliko tjedana nakon SP-a kada se pratilo gdje nogometaši ljetuju, koji ih klubovi žele, tko je otišao iz kojeg kluba, tko će se oprostiti od

reprezentacije i sl. Arhiviranost je također u potpunosti bila zastupljena jer se svaki članak objavljen na početku SP-a mogao pronaći i na kraju prvenstva. Neograničen internetski prostor ne traži brisanje. Kriterij interaktivnosti kao jednog od obilježja *online* medija vidljiv je baš u svim tekstovima jer ni u jednom tekstu komentari nisu bili isključeni – što ne znači da komentatori nisu bili upozoravani, a neki komentari obrisani. Uz svaki članak nalaze se i poveznice koje omogućuju da prilikom pregleda jedne teme pratimo i druge linkove kako bismo se mogli više informirati o temi koja nas zanima. Najmanje su tri poveznice bile na svakom tekstu o SP-u objavljenom na portalu *24sata.hr*. Poštovana je i nelinearnost. Na portalu *24sata.hr* postoji posebna rubrika *Sport* unutar koje se nalazi rubrika „SP 2018“ u kojoj su korisnici selektirano mogli pratiti nove informacije – bez ostalih vijesti. Dnevno je u prosjeku objavlivano 15-20 tekstova što potvrđuje koliko se u ovom mediju nastojao zadovoljiti kriterij neposrednosti, tim više što je portal imao i nekoliko novinara koji su cijelo vrijeme bili u Rusiji i izvještavali „iz prve ruke“. U želji da objave što više članaka, novinari portala *24sata.hr* posegnuli su i za društvenim mrežama te se dio medijskih objava temeljio na privatnim objavama nogometaša, njihovih supruga ili nekih *fanpage* stranica na Facebooku i Instagramu. Ne može se reći da to što su objavili nije istina, ali svakako je daleko od standarda profesionalnog novinarstva, odnosno objave kvalitetnih, provjerenih informacija koje imaju pouzdan izvor. Tako je u općoj euforiji i „gladi za informacijama“ ovaj portal objavio i nekoliko „članaka“ koji su zapravo samo fotogalerije bez teksta.

Istinitost kao prvi standard profesionalnog novinarstva u većini članaka je ispoštivan. Nije bilo lažnih vijesti niti neistina. Od 100 analiziranih članaka njih 51 bio je napisan na temelju službenih izvora informacija, npr. 9 članaka preuzeto je s HINA-e, jedan iz *Expressa*, a jedan izvor bila je i Njemačka nacionalna televizija ZDF; 18 članaka napisano je prema informacijama s konferencija za novinare, u 8 članaka navedeno je da su izvori nogometaši ili treneri, za 11 članaka izvor je izbornik (iako se ne navodi gdje su i kada novinari te informacije dobili), tri članka su napisana prema javljanju uživo iz Rusije (uz priložen videozapis). Ni u jednom članku nije nađeno pisanje neistine, jedino svi izvori nisu bili navedeni ili provjereni. Čak 15 članaka je bez izvora (navedene su informacije s utakmica bez navođenja konkretnog izvora), a 3 članka su napisana prema informacijama s kladionica koje ne možemo smatrati pouzdanim izvorom informacija. Kako su i društvene mreže preuzele dio izvještavanja, tako je ukupno 31 članak napisan prema statusima, objavljenim fotografijama i videozapisima s društvenih mreža, najviše s Facebooka i Instagrama dok su samo dva članka s YouTubea i nekoliko s Twittera. No, portal *24sata.hr* krši standard istinitosti kada objavljuje članke potpisujući ih samo imenom portala „24 sata“. Od 100 analiziranih članaka 80 potpisuju autori – od čega je samo 20 potpisano imenom i prezimenom autora uz naznaku „iz Rusije“ – dok je za 11 članaka naznačeno da su preuzeti, a 9

članaka potpisuje „24 sata“. Što se tiče fotografija, većina ih ima autora, točnije njih 99, samo jedan članak nema potpisane fotografije: 49 ih je potpisano s Pixsell, 2 s Reuters, s društvenih mreža ih je preuzeto 34, *24sata.hr* autor je fotografija u 7 članaka, imenom i prezimenom potpisano je također 7 članaka. Kao prvi primjer poštivanja istinitosti navodim kratak članak koji je napisan na temelju fotografije na kojoj je vidljiv Empire State Building u bojama hrvatske zastave. Autor članka je *24sata.hr*. Kako je uz fotografiju priložen i video, možemo reći da je to i primjer kako portal koristi multimedijalnost (<https://www.24sata.hr/sport/i-trump-uz-hrvatsku-empire-state-zasjao-u-nasim-bojama-578026>). Na konferenciji za novinare na kojoj je sudjelovao izbornik Zlatko Dalić vidimo i drugi primjer poštivanja istinitosti jer se uz videomaterijal nalazi i tekst koji prati zbivanja na konferenciji: „Jeste li gledali Argentinu? – Bio sam sretan kad je Argentina uzela jedan bod. A nema načina da se zaustavi Lionel Messi. On je sinoć šutirao 10 puta, ali mi kompaktnošću moramo zaustaviti njegove napade. On je za mene najbolji na svijetu. Mi moramo napraviti sve da nakon Argentine mi budemo ti koji su u drugom krugu. Mi brinemo svoju brigu, a Argentina svoju brigu. Puno je usporedbi sa ‘zlatnom generacijom’ iz 1998. godine. Dejan Lovren je rekao da je upravo ovo nova ‘zlatna generacija’.“ (<https://www.24sata.hr/sport/izbornik-dalic-nakon-pobjede-najavljuje-bitku-s-argentinom-578485>) U trećem izdvojenom primjer izvor je Matija Kek, nogometni trener koji je vodio Sloveniju na SP-u u Južnoj Africi. Dakle, pouzdan izvor koji iznosi svoje mišljenje o Hrvatskoj na SP-u, isključivo za *24sata.hr*: „Nema na Mundialu važnije od prve utakmice. I zato je ta pobjeda – ključna pobjeda. I prije utakmice znalo se da Hrvatska ima momčad koja može pobijediti svakoga (...).“ (<https://www.24sata.hr/sport/ovo-je-bila-najvaznija-pobjeda-sad-vatreni-mogu-jako-daleko-578466>) Četvrti primjer istinitosti je emisija HTV-a u kojoj su utakmicu (pobjedu 3:0 protiv Argentine) komentirali Joško Jeličić, Robert Prosinečki i Stipe Pletikosa: „Ovaj gol Modrića podsjeća me na njegovu prekretnicu u karijeri kada je na isti način zabio na Old Trafforu (...).“ Oduševio je i Ante Rebić: „Rekli bi u njegovim Vinjanima Donjim: Nu ti nedilje al ga sastavi!“ Prosinečki je uvjeren da ova generacija možda nadmašiti Vatrene: „Očekivali smo ovo! Svi su igrali jedno za drugo, a kvaliteta je došla do izražaja u drugom poluvremenu.“ (<https://www.24sata.hr/sport/sto-bi-u-vinjanima-rekli-nu-ti-nedilje-al-ga-je-ante-sastavija-579182>) Peti primjer istinitosti nalazimo u ispovijesti Ivana Rakitića: „Trenutak u kojem ih je moj otac izvadio iz paketa, moj brat i ja smo znali... Nikad ih više nećemo skinuti, počinje Ivan Rakitić svoju emotivnu priču za Players Tribune. Spavali smo u tim dresovima. Nosili smo ih idući dan u školu. I dan poslije (...). Zanimljivo, puno sam stariji nego kad mi je taj paket došao kući, ali i dalje ne želim nikad svući taj dres.“ (<https://www.24sata.hr/sport/ovo-je-ispovijest-ivana-rakitica-zbog-koje-ce-mnogi-zaplakati-579236>) Šesti je primjer istinitosti izjava premijera Andreja Plenkovića. „Ulazak u finale Svjetskog prvenstva povijesni (je) događaj za

hrvatski sport, hrvatski nogomet. Naravno da smo svi navijali. Prošlo je tek 20 godina od našeg prošlog polufinala u Francuskoj i to se već sada ponavlja. Možete zamisliti kakvu je atmosferu izazvao prolazak u finale, Hrvatska je u deliriju (...).“ (<https://www.24sata.hr/sport/hrvatska-je-u-deliriju-ovo-je-povijesni-doga-aj-za-nas-sport-582016>)

I uravnoteženost kao drugi standard profesionalnog novinarstva zadovoljen je u analiziranim tekstovima s portala *24.sata.hr*. Hrvatski mediji pisali su o svim sudionicima prvenstva, a ne samo o Hrvatskoj. Naravno da je o našoj reprezentaciji bilo ipak najviše članaka. Fotografije i videozapisi u potpunosti prikazuju reprezentacije, fokus nije samo na Hrvatskoj reprezentaciji već na svima. Nakon svake utakmice bio je objavljen sažetak ili izvještaj i uvijek je naznačeno koliko je koja strana i kako igrala, koji su igrači obje momčadi bili najbolji, tko se istaknuo, tko nije... Slijedi nekoliko primjera. Prvi primjer uravnoteženost vidimo u članku koji govori o utakmici između Argentine i Nigerije u kojoj je pobijedila Argentina. „U dramatičnoj utakmici Argentina je uspjela izboriti osminu finala Mundijala u Rusiji i izbaciti Nigeriju s konačnih 2-1. Strijelci su bili Leo Messi i Marcos Rojo, a iz penala za „Superorlove“ zabio je Moses.“ (<https://www.24sata.hr/sport/gauci-s-messijem-love-zadnju-slamku-spasa-protiv-nigerije-579718>) Drugi primjer prikazuje kako nas vide Danci: „Hrvatska je težak protivnik. To je dosad najbolja momčad na Svjetskom prvenstvu. Čeka nas velika bitka s puno izazova, no borit ćemo se za pobjedu – rekao je njihov ponajbolji napadač Nicolai Jorgensen.“ (<https://www.24sata.hr/sport/danci-o-vatrenima-najbolji-su-na-mundijalu-moramo-bit-brzi-579758>) Treći primjer nalazimo u članku posvećenom Japanskoj reprezentaciji koja je unatoč porazu očistila cijelu svlačionicu: „Jučer je Japan nakon velike borbe ispao od Belgije, i to golom u posljednjim sekundama. Hrabro su se Japanci borili cijelu utakmicu i vodili 2-0, no nisu uspjeli napraviti senzaciju protiv puno jačih protivnika i izgubili su 2-3. Unatoč porazu, Japanci su pokazali kakva su gospoda. Nakon što su njihovi navijači čistili stadion i dijelili poklone belgijskim navijačima, cijeli svijet oduševili su i nogometaši Japana svojom gestom nakon utakmice.“ (<https://www.24sata.hr/sport/kakva-gospoda-japanci-poslije-utakmice-ocistili-svlacionicu-580651>) Četvrti je primjer članak posvećen Engleskoj reprezentaciji: „Engleska prekinula crnu seriju. Nakon 6 poraza prošli penale. Sve je počelo 1990. na Svjetskom prvenstvu u Italiji. Tada ih je Zapadna Njemačka pobijedila u polufinalu na penale, a kao sol na ranu izgubili su utakmicu za treće mjesto od domaćina.“ (<https://www.24sata.hr/sport/engleska-prekinula-crnu-seriju-nakon-6-poraza-prošli-penale-580707>) Možemo zaključiti kako je portal *24sata.hr* u jednakoj mjeri posvetio pažnju i ostalim reprezentacijama i time zadovoljio standard uravnoteženosti.

Treći standard profesionalnog novinarstva jest točnost. Od 100 analiziranih članaka, samo u njih 28 pronađene su pogreške, najčešće pravopisne i gramatičke (veliko i malo slovo, zarezi,

spojene riječi). Nije bilo pogrešaka u imenima, datumima, godinama... No, premda su informacije bile točne, ponekad nisu bile potkrijepljene adekvatnim izvorom. U nekoliko situacija je umjesto punog imena nogometaša naveden nadimak što i dalje možemo smatrati prihvatljivim jer nisu bile prikazivane netočne informacije. Zadnja dva standarda profesionalnog novinarstva su poštenje i nepristranost. Novinar bi trebao kratko, jasno i istinito izvijestiti o događaju. Na temelju provedenih istraživanja možemo zaključiti da su više-manje svi tekstovi napisani pošteno, neki manje kvalitetno, no nigdje nije uočeno nepoštenje (prešućivanje činjenica). S druge strane, nepristranost je ipak prekršena u većini članaka. Novinari u ovakvom događaju nisu mogli ostati objektivni, odabrali su stranu, naravno Hrvatsku, što se vidi i u analiziranim tekstovima. Prvi primjer kršenja nepristranosti nalazimo u tekstu u kojemu je i sam novinar svjestan subjektivnosti svoje procjene: „I dalje smo srebrni, ali teško je isprati gorčinu od ovog poraza. Subjektivno ili ne, bili smo bolji, ali sreća je ovaj puta bila na strani Francuza.” (<https://www.24sata.hr/sport/gorke-suze-srebrnih-vatrenih-i-nebo-nad-moskvom-je-zaplakalo-582353>) Drugi je primjer sličan: „Možda smo malo subjektivni, ali ako je ikada bilo dobro vrijeme za to, onda je to sada. Hrvatska je u finalu Svjetskog prvenstva u Rusiji, a ovo su ocjene naših igrača: Subašić - 10: Trippierov slobodnjak bio je nezaustavljiv, inače nas je spasio u nekoliko navrata. Iako nije bilo penala da razvali, zasjao je u igri ovaj put. Vrsaljko - 10: Boljelo ga je koljeno, nije se znalo hoće li igrati, a on je stisnuo zube i majstorski odradio svoju ulogu. Čudesno je spasio gol s crte i asistirao Perišiću. Može li bolje?! Lovren - 10: Hrvao se i borio sa Sterlingom, nosio što je trebalo. Siguran, vođa obrane. Vida - 10: Prvo poluvrijeme Rusi su mu zviždali u svakom kontaktu s loptom. Čim smo zabili gol, zašutjeli su, a Domagoj je to stojički podnio i odigrao bez greške. Strinić (do 95') - 10: Borio se do zadnje kapi krvi, nosio se sa Trippierom i Kaneom kako je znao i umio. Izašao je zbog ozljede. Rakitić - 10: Ovaj put nije odlučio utakmicu, ali nema veze. Rudario je u obrani, da bismo mogli biti najbolji u napadu kad je bilo najpotrebnije. Brozović - 10: Krtica iz sredine terena, četiri puta spriječio je engleski napad, a prema naprijed dijelio je duge lopte. Rebić (do 101') - 10: Rastrčan i borben kao i u svakoj utakmici, trudio se. Imao je jednu odličnu šansu u prvom dijelu, ali nije mogao do lopte...” (<https://www.24sata.hr/sport/kako-su-igrali-pa-svi-su-bili-za-deset-u-finalu-svjetskog-smo-581848>) I treći primjer prikazuje subjektivnost novinara: „Ali, ništa od toga, gospodo! Preporođeni Vatreni, kao da su upalili propelere, pregazili su Engleze u drugom poluvremenu. Ovi se nisu sastali s loptom. Nogomet se nije vratio kući jer je Hrvatska izvela treće, ovoga puta i najteže dizanje iz ponora. Održali smo im lekciju prave igre po zemlji, pokazali da smo ipak talentiranija i kvalitetnija reprezentacija i to u nenormalnim uvjetima. Neljudskim...” (<https://www.24sata.hr/sport/ne-izbornice-nismo-normalni-triput-se-iz-ponora-dizu-najveci-581832>) U četvrtom primjeru vidimo ismijavanje Engleza: „Engleska zasad izgleda

dobro. No znate kako već s njima ide, oni igraju samo do – penala. Ako dođe do lutrije s bijele točke, ne mora se ni pucati. Englezi idu doma.“ (<https://www.24sata.hr/sport/vatrene-cekaju-sreckovici-rusi-luzeri-englezi-i-ubojice-favorita-580080>) A u posljednjem primjeru ismijavanje igrača Neymara: „Špageti neymareze: Što ti je to na glavi, Neymare, sine dragi?! Brazilski napadač Neymar predstavio je svijetu svoju novu frizuru s kojom će krenuti u pohod na naslov svjetskog prvaka te time šokirao nogometne fanove koji su tu frizuru komentirali na razne načine.“ (<https://www.24sata.hr/sport/spageti-neymareze-sto-ti-je-to-na-glavi-neymare-sine-dragi-578420>)

Na temelju analize odabranih članaka možemo zaključiti kako je portal *24sata.hr* iskoristio većinu prednosti (obilježja) *online* novinarstva, ali je s druge strane prekršio standarde profesionalnog izvještavanja – iskazivanjem osjećaja, biranjem strane, ismijavanjem drugih igrača i reprezentacija.

6.2. Analiza medijskog izvještavanja portala *vecernji.hr*

Portal *vecernji.hr* također je jedan od najposjećenijih portala u Republici Hrvatskoj. Web stranicu pokrenuo je 1990. godine. U izboru časopisa *Vidi* izabran je za najbolji hrvatski *news* portal 2004. godine. Ima vrlo preglednu navigaciju koja osim vijesti donosi i dodane sadržaje.

Portal *vecernji.hr* kao i portal *24sata.hr* koristi prednosti (obilježja) *online* medija. Multimedijalnost je u potpunosti zadovoljena jer svih 100 analiziranih članaka sadrži fotografije, a neki uz fotogalerije i videozapise. Arhiviranost se također primjenjuje, kao i interaktivnost jer ispod svakog članka postoji mogućnost komentiranja, odnosno – broj komentara kreće se od nekoliko komentara do nekoliko stotina komentara, ovisno o temi. Za razliku od portala *24sata.hr* kod *vecernjeg.hr* možemo točno vidjeti prije koliko dana je objavljen članak i koliko ima pregleda. Svaki tekst također ima poveznice za druge tekstove o istoj temi. Neposrednost je ispunjena time što je svaki dan bilo objavljeno nekoliko tekstova o svim događajima iz Rusije. Nelinearnost je realizirana uvođenjem posebne rubrike „SP 2018“ koja čitateljima omogućava jednostavniji pristup selektiranim informacijama. Kada se u tražilicu upiše „SP 2018 u Rusiji“, na ovom portalu pronalazimo 555 članaka.

Za ovo istraživanje odabrano je i analizirano 100 članaka, kao i s portala *24sata.hr*. Svi su članci istiniti – razlika je među njima u tome što jedni imaju adekvatan izvor dok u drugima izvora nema ili je neadekvatan i neprovjeren. SP je događaj o kojem je teško pisati neistinu jer su sve utakmice i rezultati svima vidljivi. Premda je na portalu mnoštvo tekstova posvećeno SP, isto tako mnoštvo je i tekstova vezanih uz karijeru nogometaša ili njihove privatne živote. Od 100 analiziranih članaka njih 68 je potpisano autorski, 22 članka potpisuje portal (*vecernji.hr*), a 10

ih je preuzeto s HINA-e. Što se tiče opreme, u 88 članaka fotografija prati tekst dok je u ostalih 12 članaka samo simbolična (ilustracija), prikazuje nogomet, ali ne ono što je opisano u tekstu. Na 78 fotografija autor je Pixsell, 6 je preuzeto s društvenih mreža (samo s Instagrama), autor jedne fotografije je čitatelj, dvije uopće nemaju autora dok 5 fotografija potpisuje autor teksta; ostale su potpisane ovako: Printscreen, Dalmatinski portal, HRT, Screenshot. Što se tiče izvora, situacija je drugačija. Samo četiri teksta napisana su prema konferenciji za novinare, 29 članaka nema pouzdanog izvora, odnosno izvor uopće nije naveden, 30 članaka ima adekvatan izvor (treneri, predsjednica, nogometaši, izbornici), 13 članaka napisano je prema društvenim mrežama (Instagramu, Facebooku i Twitteru), s HINA-e je preuzeto 10 tekstova, a sam novinar direktno s mjesta događaja izvor je u 4 članka. Izvori koji su navedeni, a odnose se ne ostale portale jesu: *Dalmatinski portal*, *Marca*, *Spiegel*, *Goal*, *eZadar*, *Sport Express*. Samo *eZadar* i *Dalmatinski portal* označeni su poveznicama, s time da se na *eZadar* ne može pristupiti jer piše da stranica ne postoji dok se na *Dalmatinski portal* može pristupiti i direktno se otvara članak s kojega je tekst preuzet. U nekoliko tekstova gdje nema konkretnog izvora portal se poziva na engleske, njemačke i američke tabloide, ne navodeći konkretna imena – a u jednom tekstu stoji i „prema informacijama iz našeg tabora“. U svim člancima u kojima postoji izvor, obično je samo jedan ili eventualno dva. Prvi primjer istinitosti vidimo u članku koji govori o susretu Hrvatske i Francuske, a izvor je Patrick Viera: „Luka Modrić je za mnoge prvi favorit za Zlatnu loptu, no Viera se ne slaže s takvim razmišljanjima. – Ne znam je li Kante najbolji na svijetu, ali je zasigurno najbolji veznjak na ovom SP-u. Čudesan je, ne postoji mnogo igrača poput njega. Mnogi kažu da je upravo on ključ ove momčadi – rekao je Viera koji je uvjeren da će Francuzi postati novi prvaci svijeta.“ (<https://www.vecernji.hr/sport/svjetski-i-europski-prvak-hrvatska-nema-sanse-a-modric-nije-najbolji-igrac-na-sp-u-1258239>) Drugi primjer prikazuje izjavu Luke Modrića, a izvor informacije je *Slobodna Dalmacija*: „– Promijenio bih Lige prvaka za naslov Svjetskog prvaka s Hrvatskom. Kad bi se moglo – rekao je Modrić za Slobodnu Dalmaciju.“ (<https://www.vecernji.hr/sport/modric-pokazao-da-bi-dao-sve-za-hrvatsku-ova-izjava-odusevit-ce-navijace-1258143>) Treći primjer istinitost dokazuje pouzdanim izvorom Miroslavom Ćirom Blaževićem: „Potpuno uvjeren kako „sigurno pobjeđujemo Ruse“, Ćiro nam je zatim ispričao kako je tog jutra razgovarao s izbornikom Zlatkom Dalićom te nam je citirao što mu je kazao: „Zlatko, molim te, zapamti što ti tata Ćiro kaže: toliko smo superiorni Rusima da im možemo i moramo utrpiti pet komada!“ (<https://www.vecernji.hr/sport/odgovorno-tvrdim-ako-pobijedimo-ruse-bit-cemo-prvaci-svijeta-1256808>) Četvrti je primjer konferencija za medije na kojoj je prisustvovao izbornik Zlatko Dalić: „Sinoć smo pet puta padali i dizali se. To pokazuje mentalnu zrelost, od prvog dana im govorim da vjerujem u njih. Pokazali su mirnoću i zavrijedili su sve ovo. Imali smo sreću, ali smo ovo zaslužili radom i poštenim pristupom. Možda je ovo nagrada

za ispadanje od Turske i Portugala. No, moramo biti oprezni da se sada ne vrati na drugu stranu.“ (<https://www.vecernji.hr/sport/uzivo-zlatko-dalic-najavljuje-borbu-s-rusima-za-ulazak-u-polufinale-sp-a-1255820>)

Većina analiziranih članaka zadovoljava kriterij uravnoteženosti jer dovoljno pišu i o drugim reprezentacijama premda je očekivano da najviše pišu o našoj reprezentaciji. Prvi izabrani primjer prikazuje pisanje o Engleskoj reprezentaciji: „Nakon godina frustriranja i neuspjeha, engleska nogometna reprezentacija je prvi put na svjetskom prvenstvu izborila pobjedu boljim izvođenjem jedanaesteraca nakon što je u osmini finala World Cupa u Rusiji pobijedila Kolumbiju.“ (<https://www.vecernji.hr/sport/englezi-su-ovo-napravili-prvi-put-u-povijesti-1256167>) Drugi je primjer o Danskoj reprezentaciji: „Vratar Danske Kasper Schmeichel samouvjeren je najavio dvoboj s Hrvatskom u osmini finala Svjetskog prvenstva. – Bit će to teška utakmica, ali ne zaboravite da smo igrali protiv Francuske i bili jako dobri.“ (<https://www.vecernji.hr/sport/ovaj-podaci-pokazuju-da-je-danska-vrlo-neugodna-vatreni-moraju-bit-oprezni-1254756>) Treći standard profesionalnog novinarstva jest točnost. Ona je u potpunosti ispunjena jer nije pronađen članak koji je netočan ili u kojem nešto ukazuje na nepravilnosti. Čak i tekstovi napisani samo na temelju fotografija ne daju puno informacija, ali nisu netočni. Poštenje i nepristranost kao standardi profesionalnog novinarstva na portalu *vecernji.hr* više su poštivani nego na portalu *24sata.hr*. Tek u nekoliko članaka pronađeno je pretjerano iskazivanje osobnog stava ili osjećaja ponosa koji je ponio hrvatske građane. Stoga možemo zaključiti kako su novinari ovoga portala ipak obavili posao profesionalnije, s puno manje emocija i subjektivnosti.

6.3. Svjetski mediji

I svjetski su mediji pratili nastup Hrvatske reprezentacije na SP-u u Rusiji – uglavnom izrazito pozitivno i pohvalno. No, čini se da ih se ipak najviše dojmio doček reprezentacije u Zagrebu jer je malo tko mogao vjerovati da će toliko ljudi doći pozdraviti reprezentaciju koja je izgubila u finalu. Tako je primjerice CNN uz tekst, nekoliko fotografija i video naše reprezentacije, plasirao naslov: „Historic, Indescribable: „Croatia reacts to reaching first World Cup final.“ Thousands had gathered in the countrys capital Zagreb to cheer on their heroes and, after 120 agonizing minutes, they were not disappointed“ (<https://edition.cnn.com/2018/07/11/football/england-croatia-fan-reaction-spt-intl/index.html>). Prethodno, nakon poraza protiv Engleske, isti medij pisao je ovako: „Croatia beats England in extra- time to reach first World Cup final. History for Croatia, heartbreak for England. Croatia will compete in its first World Cup final after putting England to sword in Moscow a dramatic

extra-time win“ (<https://edition.cnn.com/2018/07/11/football/croatia-england-world-cup-2018-russia/index.html>). O dočeku reprezentacije u Zagrebu pisali su i drugi: *Balkan Insight*, *The National*, *Daily Mail*, *The Washington Times*, *Sky news*, *New York Times*, *Neue Züricher Zeitung*. Izdvojiti ćemo nekoliko primjera. *Balkan Insight*: „Thousands of Croats gathered on Monday at the main square in Zagreb to celebrate the homecoming of the national football team, following their historic success in reaching the World Cup final“ (<http://www.balkaninsight.com/en/article/croats-spectacularly-welcoming-national-team-players-07-16-2018>); *The Washington Post*: „More than 250,000 welcome Croatia home after World Cup final. Hundreds of thousands of people wearing national red-and-white checkered colors and waving Croatian flags into the streets in the capital Zagreb to greet the team. Observers described the homecoming event as the biggest ever in Croatia. The joyful, singing crowd crammed the central squares and the route where players passed in an open bus, greeting fans and signing autographs“ (<https://www.washingtontimes.com/news/2018/jul/16/croatia-gears-up-to-give-heroes-welcome-to-world-c/>).

Takva je atmosfera utjecala i na njihove novinare. Osobito je bio medijski eksponiran BBC-jev reporter koji se nije mogao načuditi uzbuđenju koje je vladalo među hrvatskim navijačima, a naposljetku je bio zaliven i pivom (<http://novenovosti.com/wow-svijet-sokiran-slavljem-koje-su-hrvati-priredili-vatrenima-ovako-su-reagirali-najveci-mediji/>).

Slika 6.3.1. BBC-jev reporter u Hrvatskoj

Daily Mail objavio je zanimljivu crticu s dočeka – Mandžukića kako se potpisuje na kacigu policajca u pratnji. Atmosferu su opisali ‘monstruozno’ veselom (<http://novenovosti.com/wow-svijet-sokiran-slavljem-koje-su-hrvati-priredili-vatrenima-ovako-su-reagirali-najveci-mediji/>).

Monday, Jul 16th 2018 10:PM 19°C 1AM 18°C 3-Day Forecast

MailOnline Football

Home | News | U.S. | **Sport** | TV&Showbiz | Australia | Femail | Health | Science | Money | Video | Travel | Fashion Finder

Football | World Cup | Premier League | Transfer News | Boxing | F1 | Rugby | Tennis | UFC | Cricket | Golf | Racing | eSports | Betting | Login

ADVERTISEMENT

Booking.com Pula Cinema Guest House from HRK 421.39 Book now

Pula Apartment Near Amli... from HRK 714.14 Book now

Pula Rock Hostel Pula from HRK 459.83 Book now

Mario Mandzukic signs a policeman's helmet as World Cup runners-up
Croatia return home to monster reception after final defeat by France

- Croatia were defeated 4-2 in the World Cup final by France in Moscow
- Their second-place finish is their best-ever return at a World Cup tournament
- Thousands gathered in Zagreb's Bana Jelacica Square to welcome them home

By JACK BEZANTS FOR MAILONLINE

PUBLISHED: 16:57 BST, 16 July 2018 | UPDATED: 22:05 BST, 16 July 2018

Share 70 shares 139 View comments

Luka Modric - Golden Ball Winner

Star names give their verdicts on the Real Madrid and Croatia midfielder, named the best player at the 2018 FIFA World Cup.

Slika 6.3.2. Naslov na portalu Daily Mail

Independent je objavio analizu o ‘malenoj zemlji s velikim snovima’.

Sport > Football > World Cup

World Cup 2018: What can we learn from Croatia, the little country with big dreams?

With a population of just four million this Croatian team will go down as the greatest underdog performance by any country in World Cup history

Jack Pitt-Brooke Moscow | @jackpittbrooke | 9 hours ago | 6 comments

Svidi Click to follow Sport

Slika 6.3.3. Independentov naslov o malenoj zemlji s velikim snovima

The Sun je objavio tekst o ‘nevjerojatnim prizorima’ s dočeka srebrnih Vatrenih (<http://novenovosti.com/wow-svijet-sokiran-slavljem-koje-su-hrvati-priredili-vatrenima-ovako-su-reagirali-najveci-mediji/>).

Slika 6.3.4. The Sun: Nevjerojatni prizori s dočeka u Hrvatskoj

„U povijesti nikada nitko nije toliko proslavio jedan poraz” piše *24sata.hr* (preuzeto sa švicarskog dnevnika *Neue Züricher Zeitung*): „najvećem slavlju za gubitnike jednog meča u povijesti sporta” (<https://www.24sata.hr/sport/u-povijesti-nikada-nitko-nije-toliko-proslavio-jedan-poraz-582593>). *New York Times* piše ovako: „Hrvatska – igrači koji nisu prestali trčati čak i kad su im tijela vrištala da stanu... (...) Njihove su noge prestale funkcionirati davno prije kraja, njihovi su mišići boljeli, pluća bila u nosu, tijelo se kidalo i patilo. Hrvatski igrači su došli do svojih granica i otišli daleko od njih, još jednom; iscrpili su sav adrenalina; zapali su duboko u crveno, u bol.” Tako je autor Rory Smith započeo svoj opis hrvatske pobjede. „I čak, i kad su se njihovi pokreti kočili, a tetive zatezale, kad su ostajali bez daha te se činilo da ne mogu više dati ništa više, oni su nastavili ići, juriti, trčati: proći Englesku, u finale Svjetskog prvenstva, u povijest.” (<https://www.jutarnji.hr/vijesti/svijet/vodeci-americki-mediji-natjecu-se-u-pohvalama-hrvatskoj-svi-pricaju-o-tekstu-u-new-york-timesu-no-najdirljivija-posveta-stize-iz-kultnog-magazina/7599804/>)

7. Zaključak

Svjetsko nogometno prvenstvo u Rusiji 2018. godine za Hrvatsku je reprezentaciju bilo prepuno dobrih i pozitivnih vijesti, upravo jedna velika senzacija. Osjećaj da su nogometaši Hrvatsku učinili boljom zemljom i vratili građanima ponos kakav dugo nisu osjetili, „prelio“ se i u medije. Naslovnice hrvatskih dnevnih novina danima su bile ispunjenje nogometašima, riječima podrške i neizmjerne zahvale za sve što su učinili na SP-u.

Cilj završnog rada bio je analizirati medijske sadržaje objavljene za vrijeme SP-a i utvrditi kako su tekstovi napisani, koliko je dnevno tekstova objavljeno, jesu li autorski ili redakcijski, kako su opremljeni (fotogalerijama, audio i videozapisima, poveznicama), poštuju li standarde profesionalnog novinarstva te kako koriste prednosti (obilježja) *online* medija. Svrha završnog rada bila je pokazati kako ovako velika euforija i slavlje utječu na medijske objave i kvalitetu novinarskog rada, odnosno – dokazati hipotezu da su (i) novinari poneseni općom atmosferom slavlja skloni „zaboraviti“ na profesionalno izvještavanje.

Na temelju analize 200 tekstova objavljenih u razdoblju od 14. lipnja do 20. srpnja 2018. godine na portalima *24sata.hr* i *vecernji.hr* možemo zaključiti kako se portali nisu držali standarda profesionalnog novinarstva, ali s druge strane u potpunosti su koristili prednosti (obilježja) *online* medija. Oba portala posvetila su puno pozornosti SP-u – svakodnevno su objavljivali desetak tekstova, pratili uživo konferencije za medije, imali novinare koji su izvještavali iz Rusije. Potrudili su se kako korisnicima ne bi promaknula niti jedna informacija pa su pomno pratili i društvene mreže koje su im također bile jedan od izvora informacija. Također su u podjednakoj mjeri oba portala zadovoljila multimedijalnost (s mnogo materijala iz Rusije i iz Hrvatske), poveznice na slične tekstove nalazile su se uz svaki članak, interaktivnost je zadovoljena kroz komentare čitatelja, nelinearnost time što su unutar rubrike *Sport* imali i rubriku „SP u Rusiji“ gdje su korisnici mogli pronaći vijesti o SP-u izdvojene od drugih vijesti.

Hipotezu ovoga završnog rada o novinarima koji su poneseni općom atmosferom slavlja skloni „zaboraviti“ na profesionalno izvještavanje, dokazujemo uglavnom primjerima s portala *24sata.hr* – u rasponu od kršenja nepristranosti i poštenja, preko iznošenja vlastitog stava i osjećaja pa sve do vrijeđanja drugih reprezentacija i njihovih igrača. *Vecernji.hr* u puno je manjem broju kršio standard nepristranosti i poštenja, premda i tu nalazimo iznošenje vlastitog stava i osjećaja, no bez vrijeđanja drugih reprezentacija. Standard istinitosti krše i *24sata.hr* i *vecernji.hr* potpisujući tekstove redakcijski. Iako u tekstovima nema neistine i netočnih informacija, veliki broj članaka nema adekvatan izvor informacija ili on uopće nije naveden. Oba portala zadovoljavaju standard uravnoteženosti jer pišu i o ostalim reprezentacijama, a ne samo o

Hrvatskoj reprezentaciji. Događaji poput SP-a mogu uvelike utjecati na profesionalnost novinara što vidimo i u navedenim primjerima. Teško je u takvim trenucima ostati objektivan, ne pokazivati emocije i vlastiti stav. Strani mediji su također jako puno izvještavali o Hrvatskoj reprezentaciji, a najviše ih se dojmio doček nogometaša u Zagrebu te se nisu mogli načuditi da je u tome sudjelovalo više od 500 000 ljudi i da Hrvatska tako slavi poraz u finalu.

Vecernji.hr pokazao se „ozbiljnijim“ jer su prekršili manje standarda profesionalnog novinarstva te pokazali više objektivnosti i ozbiljnosti. *24sata.hr* prekršio je profesionalne standarde u puno više primjera i stoga možemo zaključiti da je novinare *24sata.hr* u znatno većoj mjeri ponijela atmosfera SP-a i dočeka reprezentativaca – umjesto profesionalnosti, euforija i snažne emocije.

8. Literatura

Knjige:

1. Peruško, Z. *Uvod u medije*. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk. Hrvatsko sociološko društvo. 2011.
2. Malović, S. *Osnove novinarstva*. Zagreb: Golden marketing-Tehnička knjiga. 2005.
3. Malović, S. *Masovno komuniciranje*. Zagreb: Goldenmarketing-Tehnička knjiga. 2014.
4. Day, L. A. *Etika u medijima*. Beograd: Medija centar Beograd. 2004.
5. Tjurou, Dž. *Mediji danas*. Beograd: Clio. 2009.
6. Brautović, M. *Online novinarstvo*. Zagreb: Školska knjiga. 2011.
7. Latinović, B. *Mundijal kroz historiju*. Sarajevo: Buybook. 2014.

Internetski izvori:

1. Volarević, M., Bebić, D. „Društvene mreže kao izvor vijesti u najgledanijim središnjim informativnim emisijama u Hrvatskoj“. *Medijske studije*, Vol. 4 No. 8, Prosinac 2013. <https://hrcak.srce.hr/118047>, dostupno: 10.06.2018.
2. White, A. „Temeljna pitanja etike u novinarstvu i upravljanju medijima“. *Medijska istraživanja*, Vol. 6 No. 2, Prosinac 2000. <https://hrcak.srce.hr/26303>, dostupno: 12.06.2018.
3. <https://www.zakon.hr/z/196/Zakon-o-elektroni%C4%8Dkim-medijima>, dostupno: 12.06.2018.
4. <http://ekako.info/zanimljivosti/kako-je-nastao-nogomet/>, dostupno: 15.06.2018.
5. <https://www.sportilus.com/sportopedia/kako-je-nastao-nogomet/>, dostupno: 15.06.2018.
6. <http://www.eduvizija.hr/portal/sadrzaj/povijest-nogometa>, dostupno: 16.06.2018.
7. <http://povijest.hr/nadanasnjidan/osnovana-medunarodna-nogometna-federacija-fifa-1904/>, dostupno: 16.06.2018.
8. <http://hns-cff.hr/hns/o-nama/povijest/>, dostupno: 18.06.2018.
9. <http://sportklub.hr/Nogomet/Reprezentacije/FIFA-World-Cup/a63024-SP-Rusija-Pregled-povijesti-svjetskih-prvenstava.html>, dostupno: 08.07.2018.
10. <https://www.vecernji.hr/sport/povijest-svjetskih-prvenstava-818637>, dostupno: 11.07.2018.
11. <https://www.24sata.hr/sport/i-trump-uz-hrvatsku-empire-state-zasjao-u-nasim-bojama-578026>, dostupno: 14.06.2018.

12. <https://www.24sata.hr/sport/izbornik-dalic-nakon-pobjede-najavljuje-bitku-s-argentinom-578485>, dostupno: 17.06.2018.
13. <https://www.24sata.hr/sport/ovo-je-bila-najvaznija-pobjeda-sad-vatreni-mogu-jako-daleko-578466>, dostupno: 17.06.2018.
14. <https://www.24sata.hr/sport/sto-bi-u-vinjanima-rekli-nu-ti-nedilje-al-ga-je-ante-sastavija-579182>, dostupno: 21.06.2018.
15. <https://www.24sata.hr/sport/ovo-je-ispovijest-ivana-rakitica-zbog-koje-ce-mnogi-zaplakati-579236>, dostupno: 22.06.2018.
16. <https://www.24sata.hr/sport/hrvatska-je-u-deliriju-ovo-je-povijesni-doga-aj-za-nas-sport-582016>, dostupno: 13.07.2018.
17. <https://www.24sata.hr/sport/gauci-s-messijem-love-zadnju-slamku-spasa-protiv-nigerije-579718>, dostupno: 26.06.2018.
18. <https://www.24sata.hr/sport/danci-o-vatrenima-najbolji-su-na-mundijalu-moramo-bit-brzi-579758>, dostupno: 27.06.2018.
19. <https://www.24sata.hr/sport/kakva-gospoda-japanci-poslije-utakmice-ocistili-svlacionicu-580651> dostupno: 03.07.2018.
20. <https://www.24sata.hr/sport/engleska-prekinula-crnu-seriju-nakon-6-poraza-prosli-penale-580707>, dostupno: 03.07.2018.
21. <https://www.24sata.hr/sport/gorke-suze-srebrnih-vatrenih-i-nebo-nad-moskvom-je-zaplakalo-582353>, dostupno: 15.07.2018.
22. <https://www.24sata.hr/sport/kako-su-igrali-pa-svi-su-bili-za-deset-u-finalu-svjetskog-smo-581848>, dostupno: 12.07.2018.
23. <https://www.24sata.hr/sport/ne-izbornice-nismo-normalni-triput-se-iz-ponora-dizu-najveci-581832>, dostupno: 11.07.2018.
24. <https://www.24sata.hr/sport/vatrene-cekaju-sreckovici-rusi-luzeri-englezi-i-ubojice-favorita-580080>, dostupno: 29.06.2018.
25. <https://www.24sata.hr/sport/spageti-neymareze-sto-ti-je-to-na-glavi-neymare-sine-dragi-578420>, dostupno: 17.06.2018.
26. <https://www.vecernji.hr/sport/svjetski-i-europski-prvak-hrvatska-nema-sanse-a-modric-nije-najbolji-igrac-na-sp-u-1258239>, dostupno: 13.07.2018.
27. <https://www.vecernji.hr/sport/modric-pokazao-da-bi-dao-sve-za-hrvatsku-ova-izjava-odusevit-ce-navijace-1258143>, dostupno: 13.07.2018.
28. <https://www.vecernji.hr/sport/odgovorno-tvrdim-ako-pobijedimo-ruse-bit-cemo-prvaci-svjeta-1256808>, dostupno: 20.08.2018.

29. <https://www.vecernji.hr/sport/uzivo-zlatko-dalic-najavljuje-borbu-s-rusima-za-ulazak-u-polufinale-sp-a-1255820>, dostupno: 01.09.2018.
30. <https://www.vecernji.hr/sport/englezi-su-ovo-napravili-prvi-put-u-povijesti-1256167>, dostupno: 01.09.2018.
31. <https://www.vecernji.hr/sport/ovaj-podaci-pokazuju-da-je-danska-vrlo-neugodna-vatreni-moraju-bit-oprezni-1254756>, dostupno 01.09.2018.
32. <https://edition.cnn.com/2018/07/11/football/england-croatia-fan-reaction-spt-intl/index.html>, dostupno: 02.09.2018.
33. <https://edition.cnn.com/2018/07/11/football/croatia-england-world-cup-2018-russia/index.html>, dostupno: 03.09.2018.
34. <http://www.balkaninsight.com/en/article/croats-spectacularly-welcoming-national-team-players-07-16-2018>, dostupno: 05.09.2018.
35. <https://www.washingtontimes.com/news/2018/jul/16/croatia-gears-up-to-give-heroes-welcome-to-world-c/>, dostupno: 06.09.2018.
36. <http://novenovosti.com/wow-svijet-sokiran-slavljem-koje-su-hrvati-priredili-vatrenima-ovako-su-reagirali-najveci-mediji/>, dostupno: 06.09.2018.
37. <http://novenovosti.com/wow-svijet-sokiran-slavljem-koje-su-hrvati-priredili-vatrenima-ovako-su-reagirali-najveci-mediji/>, dostupno: 07.09.2018.
38. <http://novenovosti.com/wow-svijet-sokiran-slavljem-koje-su-hrvati-priredili-vatrenima-ovako-su-reagirali-najveci-mediji/>, dostupno: 08.09.2018.
39. <https://www.24sata.hr/sport/u-povijesti-nikada-nitko-nije-toliko-proslavio-jedan-poraz-582593>, dostupno: 08.09.2018.
40. <https://www.jutarnji.hr/vijesti/svijet/vodeci-americki-mediji-natjecu-se-u-pohvalama-hrvatskoj-svi-pricaju-o-tekstu-u-new-york-timesu-no-najdirljivija-posveta-stize-iz-kultnog-magazina/7599804/>, dostupno: 09.09.2018.

9. Popis slika

1. Slika 6.3.1. *BBC-jev reporter u Hrvatskoj* (<http://novenovosti.com/wow-svijet-sokiran-slavljem-koje-su-hrvati-priredili-vatrenima-ovako-su-reagirali-najveci-mediji/>, dostupno 10.09.2018.)
2. Slika 6.3.2. *Naslov na portalu Daily Mail* (<http://novenovosti.com/wow-svijet-sokiran-slavljem-koje-su-hrvati-priredili-vatrenima-ovako-su-reagirali-najveci-mediji/>, dostupno 10.09.2018.)
3. Slika 6.3.3. *Independentov naslov o malenoj zemlji s velikim snovima* (<http://novenovosti.com/wow-svijet-sokiran-slavljem-koje-su-hrvati-priredili-vatrenima-ovako-su-reagirali-najveci-mediji/>, dostupno 10.09.2018.)
4. Slika 6.3.4. *The Sun: Nevjerojatni prizori s dočeka u Hrvatskoj* (<http://novenovosti.com/wow-svijet-sokiran-slavljem-koje-su-hrvati-priredili-vatrenima-ovako-su-reagirali-najveci-mediji/>, dostupno 10.09.2018.)